

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

Bibliotēka mūžizglītībā un mūžizglītība bibliotēkā

EPALE - Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma un tās piedāvātās iespējas

*(EPALE – Eiropas pieaugušo izglītības elektroniskā platforma –
pieaugušo izglītības atbalstam)*

Anita Apine,

EPALE Vidzemes reģiona koordinatore,

Valmieras bibliotēkas vecākā bibliotekāre

Latvijas Bibliotekāru biedrības Vidzemes nodaļas 21. saiets-konference **“Bibliotēkas pamatvērtības un nākotnes izaicinājumi”**

2018. gada 18. jūlijā, Alūksnē

Kas ir MŪŽIZGLĪTĪBA?(1)

Mācīšanos mūža garumā sauc par mūžizglītību.

Mūžizglītība ir visaptverošs jēdziens, kas sevī ietilpina gan mācīšanos, gan mācīšanu:

- gan **formālo**,
- gan **neformālo** izglītību,
- gan ikdienas saskarsmē ar citiem cilvēkiem apgūto iemaņu, prasmju un zināšanu krāšanu jeb **ikdienas (informālo)** mācīšanos.

Kas ir MŪŽIZGLĪTĪBA?(2)

- Par **formālo izglītību** saukta «hierarhiski un hronoloģiski strukturēta valsts izglītības sistēma, kuras galvenās pakāpes Latvijā ir pirmsskolas izglītība, pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā .. izglītība. .. Katrā pakāpē iegūto izglītību apliecina ar atbilstošu izglītības dokumentu — licību, atestātu, diplomu».
- Par **neformālo izglītību** saukta «ārpus formālās izglītības sistēmas organizēta izglītojoša darbība: interešu izglītība, kursi, arī profesionālā pilnveide ..», bet tā nav saistīta ar jaunas izglītības pakāpes iegūšanu un apliecinoša dokumenta saņemšanu (šo dokumentu var izsniegt un var arī neizsniegt).
- Jaunais mūsdienās aktualizētais trešais ar formālo izglītību saistītais izglītības paveids angļu valodā nosaukts ar terminu **informal education** (arī informal learning), apliecinot tā jēdzienisko saistību ar iepriekš jau lietotajiem terminiem formal education un non-formal education.

terminā informālā izglītība izsaka pazīmi, kas ir tuva 'neformālajai', tomēr būtiski atšķiras no tās, apzīmējot izglītību, ko iegūst (netīši vai netieši) mācoties ikdienas situācijās (darbā, ģimenē, atpūtā), klausoties radio, skatoties TV, lasot grāmatas, apgūstot zināšanas pašmācības ceļā u. tml., un par to nav paredzēts sertifikācijas dokuments

Tā kā šis process, apzināti vai neapzināti, kā pavadprocess notiek ik dienas, jēdzieniski tam piemērots ir arī termins ikdienējā izglītība (vai ikdienējā mācīšanās). Sinonīms **ikdienējā izglītība (un ikdienējā mācīšanās)** paturēts, lai skaidrāk iezīmētu pazīmi, kas informālo izglītību atšķir no neformālās, orientējot termina lietotājus jēdzieniski precizētā virzienā.

<http://termini.lza.lv/article.php?id=276>

Bibliotēka mūžizglītībā un mūžizglītība bibliotēkā (1)

- Šobrīd **bibliotekārs ir vidutājs, translētājs, navigators, kurš tam pieejamajā informācijas telpā palīdz atrast konkrētiem cilvēkiem nepieciešamos zināšanu avotus.**
- Ņemot vērā bibliotēkai šodien iespējamo **funkciju daudzveidību, polifoniju** (no atbalsta vecmāmiņai e-vēstules sacerēšanā, darbā pie datora, informatīva padoma līdz pieaugušo izglītošanai, bērnistabām, vietējās vēstures, kultūras mantojuma apzināšanai, u.c.), **bibliotēka novados šodien var kļūt par cilvēkiem pašu nozīmīgāko kultūrsociālās vides veidotāju un uzturētāju.**

Bibliotēka mūžizglītībā un mūžizglītība bibliotēkā (2)

- **Bibliotēka no arhīva līdz mūžizglītībai**
- **Laikam ritot, bibliotēkas no arhīva pārtapa par zināšanu izplatītājām – sākotnēji bagātajiem un izglītotajiem iedzīvotājiem, pēc tam plašākai publikai.** Kalpot ne vien zinātnei, bet arī izglītībai uzsāka universitāšu bibliotēkas. Savukārt par publisko bibliotēku misiju kļuva - padarīt informāciju brīvi pieejamu visiem lietotājiem.
- **2000.gadā Eiropas Komisija publicēja Mūžizglītības memorandu,** kurā mūžizglītība ir noteikta par vadošo izglītības principu, kurš tiek īstenots visā cilvēka dzīves garumā un plašumā.

Mūžizglītības memorands (2000) un bibliotēkas

- Līdz ar formālo izglītību, kuru sniedz izglītības iestādes, mūžizglītību veido arī neformālā jeb informālā izglītība, kas pieejama dažādās vidēs un ikdienas dzīves norisēs.

(Formālā izglītība ir hierarhiski un hronoloģiski strukturēta valsts izglītības sistēma; Jebkura cita zināšanu, prasmju un kompetenču apguve ārpus iepriekš minētajām formālās izglītības programmām tiek uzskatīta par neformālo izglītību vai arī informālo (ikdienējo) izglītību)

- Ar šo dokumentu (MM) iezīmējas publisko bibliotēku kā mūžizglītības principa īstenotāju loma.
- Šī loma precīzāk tika noteikta 2011.gadā pieņemtajā Eiropas Padomes Rezolūcijā par atjaunotu Eiropas izglītības programmu pieaugušajiem.

Tajā tiek ieteikts vairost kultūras organizāciju (bibliotēku, muzeju u.c.) nozīmīgumu, lai veidotu radošu un novatorisku vidi neformālai un ikdienas pieaugušo izglītībai.

Kā bibliotēkas iekļaujas mūžizglītības īstenošanā?(1)

Latvijas Nacionālā bibliotēka ir definējusi Latvijas bibliotēku funkcijas mūžizglītības kontekstā.

Tās ir:

- bibliotēka kā informācijas krājums izglītībai mūža garumā,
- bibliotēka kā vieta pašizglītībai un informālajai izglītībai,
- bibliotēka kā mūžizglītības informācijas kanāls.
- Šo funkciju īstenošana notiek gan ikdienas darbā, gan projektu veidā.

Kā bibliotēkas iekļaujas mūžizglītības īstenošanā?(2)

- Bibliotēkas – mācību centrs senioriem
- Bibliotēkas un datorprasmes
- Stāstu bibliotēka – mācīšanās saglabāt kultūras mantojumu
- Bibliotēkas kā mācību vide
- Bibliotekāri mācās, lai mācītu citus

Mūžizglītība

MŪŽIZGLĪTĪBAS ASTOŅAS PAMATPRASMES

- Ikviens sabiedrības loceklis visa mūža garumā – sākot no bērnudārza līdz pensijas gadiem - iegūst vai pilnveido zināšanas un prasmes, atbilstoši savām interesēm un vajadzībām. Tas raksturo mūsdienīgu izpratni par izglītību, pretstatā novecojušam uzskatam, ka izglītību iegūst vienreiz mūžā – jaunībā.
- Pamatprasmes ir definētas kā zināšanu, prasmju, attieksmes kombinācija, kas atbilst katra cilvēka personībai un nodarbošanās sfērai. Galvenās kompetences ir tās, kuras nepieciešamas indivīdiem sevis pilnveidošanai un attīstībai, nodarbinātībai, pilsoniskajām aktivitātēm un sociālajai iekļaušanai

Mūžizglītības pamatprasmes

Eiropas Komisijas “Mūžizglītības memorands” nosauc astoņas galvenās pamatprasmes:

- saziņa dzimtajā valodā
- saziņa svešvalodās
- matemātiskās prasmes un pamatprasmes dabaszinībās un tehnoloģijās
- digitālās prasmes
- prasme mācīties
- sociālā un pilsoniskā kompetence
- pašiniciatīva un spēja uzsākt uzņēmējdarbību
- kultūras izpratne un izpaušme

Bibliotēku turpmākie soļi mūžizglītībā

Ir 2 skatījumi šai jautājumā

Nacionālās bibliotēkas skatījumā

LNB kļūst par neformālās un ikdienas mācīšanās vietu,

- nostiprinoties kā līderis informācijas sabiedrības mūžizglītības aktivitātēs un attīstot un veicinot lasīšanas kompetences,
- kā arī veicinot mediju kompetences un informācijpratības apguvi.

Tas ir svarīgi, jo 2013.gadā veiktā **starptautiskā pētījuma** “Informācijas aprīte mūžizglītībā” rezultātā secināts, ka:

- Bibliotēku un mūžizglītības institūciju starpā ir it kā plaša – reti kura mūžizglītības institūcija ir iedomājusies par sadarbību ar bibliotēkām.
- Bibliotēkām nepieciešams vairāk un aktīvāk apzināties savu mūžizglītojošo raksturu un sevi kā aktīvus jomas “spēlētājus” - tad arī citas organizācijas pamanīs šo potenciālu

Bibliotēku turpmākie soļi mūžizglītībā

Kas attiecas uz lasīšanas kompetencēm, tad 2017.gadā veiktā jaunākā “Baltic International Bank Latvijas barometra” aptauja liecina, ka:

- grāmatas nelasa 41% Latvijas iedzīvotāju
- jautājums ir – kā motivēt lasīt tās sabiedrības grupas, kas šobrīd nelasa vispār vai lasa maz?

Pētījums: «Bibliotekāra darba īpatnības nelielā kopienā»(Dr.phil. Sandra Cīrule):

- darbu nelielās apdzīvotās vietās ietekmē vietējie apstākļi
- bibliotekāra darbs kopienā ir ļoti personisks, kurā nav iespējams formāli veikt savus pienākumus, jo individuāli jāstrādā ar katru konkrētu cilvēku.
- Būtiskākie bibliotekāra darba atslēgvārdi - uzklausi, iedziļinies, izproti, iesaisties, sadarbojies, palīdzi.

Šie atslēgvārdi ir arī mūžmācīšanās atbalsta atslēgvārdi.

Bibliotēku turpmākie soļi mūžizglītībā

- Individualizēta pieeja un standartizēti pakalpojumi, eksperimentālā kultūra, inovatori un vienotas prasības – bibliotēkas sava ceļa izvēlē atrodas pretrunu krustcelēs
- Taču tieši pretrunas ir tās, kas virza attīstību.

IFLA prezidente Glòria Pérez-Salmerón savā pirmajā publiskajā uzrunā bibliotekārajai auditorijai 2017.gadā Vroclavā teica:

“Mūsu loma ir daudz vairāk nekā bibliotēku un informācijas centru ikdienas vadīšana, daudz vairāk nekā vienošanās un vienprātība par bibliotēku darba standartiem un vadlīnijām, **mūsu galvenais uzdevums ir būt par dzinējspēku reālām un redzamām pārmaiņām, par mūsu sabiedrības attīstības virzītājiem**”

EPALE bibliotēkām

Elektroniskā platforma EPALE

- **EPALE ir elektroniskā platforma pieaugušo izglītības darbā iesaistītajiem**, kā arī ikvienam interesentam, sniedz informatīvu, izzinošu un metodoloģisku atbalstu.
- **EPALE ir atvērtas dalības daudzvalodu kopiena**, kas paredzēta skolotājiem, apmācību vadītājiem, pētniekiem, pasniedzējiem, politikas veidotājiem un ikvienai citai personai, kas strādā pieaugušo izglītības jomā visā Eiropā.
- EPALE ir Eiropas Komisijas Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāta iniciatīva. **Tā ir izveidota, lai sniegtu iespēju kopīgot saturu, kas saistīts ar pieaugušo izglītību, tostarp ziņas, emuāra ierakstus, resursus un pasākumus.**
- **IEPAZĪSIEMIES AR TO!**

Kas ir EPALE? (1)

EPALE (ePlatform for Adult Learning in Europe):

- Eiropas pieaugušo izglītības elektroniska platforma 24 Eiropas valstu valodās (ar integrētu tiešsaistes Google tulkotāja funkciju)
- 36 nacionālās valstu EPALE komandas/atbalsta dienesti visā Eiropā
- Atvērta daudzvalodu kopiena un droša virtuāla tikšanās vieta visiem pieaugušo izglītībā iesaistītajiem, kurā:
 - informē par gaidāmiem notikumiem un aktualitātēm,
 - raksta par labās prakses piemēriem,
 - dalās ar mācību materiāliem un resursiem,
 - piedāvā sadarbības iespējas ar dalībvalstu partneriem,

Kas ir EPALE? (2)

- tiek attīstīta EPALE sadaļa latviešu valodā (gan tulkojot EPALE Centrālā atbalsta dienesta un dalībvalstu ievietotos materiālus, gan radot oriģinālu saturu),
- tiek veidotas prakses kopienas un sadarbības telpas,
- var piedalīties tiešsaistes diskusijās un aptaujās,
- var komentēt blogus un citus ierakstus;
- nodrošina ļoti plašu lasītāju loku visā Eiropā un citviet pasaulē.

Tiek realizētas citas ar pieaugušo izglītību saistītas daudzveidīgas aktivitātes.

Mērķauditorija un sadarbības partneri

- Pieaugušo izglītotāji, mācībspēki
- Pieaugušo izglītības saņēmēji
- Pašvaldības, darba devēji
- Izglītības iestādes, bibliotēkas, muzeji
- Ministrijas, to struktūrvienības
- Pētnieki, pamatnostādņu veidotāji
- Nevalstiskās organizācijas
- Erasmus+ programmas un citi projekti PI jomā
- Brīvprātīgie un citas pieaugušo izglītībā iesaistītās puses

EPALE platforma (en)

<https://ec.europa.eu/epale/>

- **Latvijai vajag atskaites punktu pieaugušo izglītībai** (Adult Education-AE), Eiropā, kur tiek aprakstīti un padarīti pieejami jaunumi, pieredze, pedagoģiskie materiāli, valsts politikas un labā prakse šajā jomā. Tā būs arī vietne, kur Latvija var dalīties ar valstij specifisku informāciju un resursiem, politikas lēmumiem AE jomā, notikumiem citos projektos, kas saistīti ar AE, veicināt daudzvalodību.
- Izmantojot EPAL platformu tiks nodrošināta sociālo mediju integrācija, parādot, ka informāciju iespējams izplatīt ne tikai visā Latvijā, bet arī Eiropā un citur pasaulē.

EPALE platformas sadaļas (HOME)

Eiropas Komisija > EPALE

latviešu ▼ Nodrošina Google Tulkotājs

reģistrēt | Pieslēgties
| pievienoties mums

Par EPALE▼ ASV politika kopienas darbības▼ Tēmas▼ Instrumenti un portāliem▼

Search

Gaidāmie notikumi

27/08/2018 līdz 31/08/2018 (Malta)
ELEARNING MADE FUN VIKTORĪNAS UN SPĒLES

2018/10/10 (Īrija)
NOVĒRTĒŠANA TĀLĀKIZGLĪTĪBAS

VAIRĀK NOTIKUMI>

6 veidi, kā uzlabot ieslodzīto izglītības pieejamību Eiropā

Dr Paul Downes aplūko to, kā mēs varam pārvarēt šķēršļus stāv ceļā uz izglītību Eiropā ieslodzīto uzlabošanai.

partneru Blog Notikumi jaunumi Resursi glosārijs Biežāk uzdotie jautājumi palīdzēt

Mums ir vairāk nekā **44377** biedri
Join us

Lietotāja katalogs

EPALE platformas sadaļas (PASĀKUMI)

Eiropas Komisija > EPALE Site > Meklēšana

latviešu Nodrošina Google Tulkotājs

reģistrēt | Pieslēgties
| pievienoties mums [f](#) [t](#) [in](#)

[Par EPALE](#) [ASV politika](#) [kopienas darbības](#) [Tēmas](#) [Instrumenti un portāliem](#)

ALŪKSNE

Meklēt

ALŪKSNE

Rāda 1 līdz 2 no 2 rezultāti.

Epalē Event

LBB Vidzemes nodaļas 21. saiets-konference "Bibliotēkas pamatvērtības un nākotnes izaicinājumi"

Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) Vidzemes nodaļas 21. saiets-konference "Bibliotēkas pamatvērtības un nākotnes izaicinājumi". Konferencē būs runa par aktuāliem bibliotēku daba jautājumiem, bibliotēku iesaisti pieaugušo izglītībā, par pieaugušo ...

Ilze Seipule - 29/06/2018 - 15:21

Kārtot pēc

- Datums
- atbilstība
- virsraksts
- autors

Filtrs pēc satura tipa:

- Event (1)
- News pants (1)

Projekta aktivitātes: (1)

- satura nodrošināšana:
- oriģinālās publikācijas, tulkojumi, resursi, ziņas, blogi, informācija par pasākumiem, ikmēneša ziņu lapas tulkošana un nosūtīšana reģistrētajiem lietotājiem
- 5 reģionālo tīklu un 5 reģionālo koordinatoru darbība:
- Rīgas reģions, Latgales reģions, Kurzemes reģions, Zemgales reģions, Vidzemes reģions;
- reģionālie semināri;
- vebināri;
- sociālo mediju platformu attīstīšana (LV):
 - Facebook: <https://www.facebook.com/EPALE.LV/>
 - Twitter: https://twitter.com/EPALE_LV
 - draugiem.lv: <https://www.draugiem.lv/epalelv/>
 - LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/epalelv/>

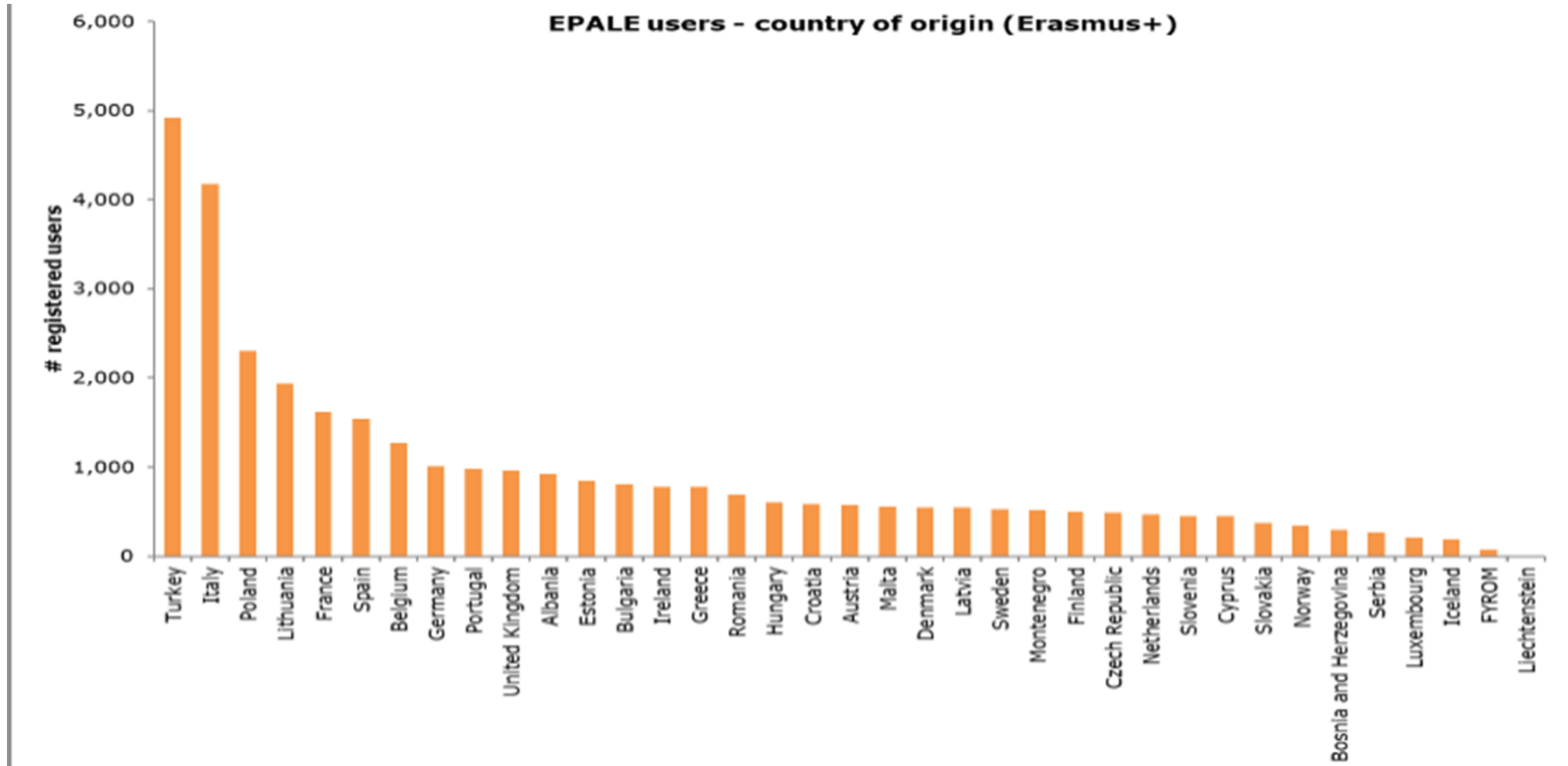
Projekta aktivitātes: (2)

- Izglītības un zinātnes ministrijas Pieaugušo neformālās izglītības ceļojošās balvas “Saules laiva” piešķiršanas organizēšana
- (balva tiek piešķirta 1x gadā par nozīmīgu ieguldījumu pieaugušo neformālās izglītības procesa veicināšanā un kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanā, kā arī atbalsta sniegšanā mācībās pieaugušo neformālās izglītības ietvaros);
- pieaugušo izglītības labās prakses piemēru popularizēšana;
- semināri, konferences;
- video sižeti un radio raidījumi;
- cieša sadarbība ar Centrālo atbalsta dienestu un citu valstu Nacionālajiem atbalsta dienestiem
- un citas aktivitātes.

EPALE reģistrētie lietotāji (1) (uz 26.06.2018.)

- Kopā – 40951 reģistrēto lietotāju (41472 uz 17.06.2018.)
- Latvijā - 580 reģistrētie lietotāji
(pieaugums gada laikā – vairāk nekā 2x)

EPALE reģistrētie lietotāji (2) (uz 30.04.2018.)

EPALE 2018.gada tēmas

Janvāris

Mākslas un
kultūras
izglītība

Februāris

Sociālie
mediji
kā mācību vide

Marts

Vienlīdzīgas
iespējas un
iekļaušanās
pieaugušo izglītībā

Aprīlis

Sasniedzamība
un konsultēšana

Maijs

Pieaugušo
izglītība
migrantiem

Jūnijs

Pieaugušo
prasmju
novērtēšana

Jūlijs

Izglītība
cietumā

Augusts

Pieaugušo
izglītība
un sports

Septembris

Mediju
pratība

Oktobris

Projekti
un
partnerības

Novembris

Pieaugušo
izglītība un
karjera

Decembris

Brīvprātīgie
pieaugušo
izglītībā

Reģistrācija

Kāpēc reģistrēties?

Kāpēc EPALE?

Reģistrējies tagad!

Kāpēc reģistrēties, lai saņemtu lietotāja profilam?

- Sekojiet jaunākos sasniegumus mūsu piecām tēmām
- Uzziniet par jaunākajām ziņām un tendencēm pieaugušo izglītībā
- Uzziniet par notikumiem un apmācību visā Eiropā
- Pievienoties saviem vienaudžiem Eiropas mēroga debatēm
- Vērtēt un komentēt mūsu blogu
- Publicēt savu pasākumu par EPALE kalendārā
- Ieiet Resursu centru un partneru meklēšanas apgabalu

Reģistrēties tagad vai uzzināt vairāk par mūsu [Bieži uzdotie jautājumi \(FAQ\)](#) .

EPALE ir kopiena: 41472 biedru

Lietotājvārds *

Anita Apine

Var lietot tukšumzīmes; pieturzīmes nav atļauta, izņemot domuzīmes, apostrofus un apakšsvītra.

E-pasta adrese *

anita.apine06@gmail.com

Derīgu e-pasta adresi. Visi e-pasti no šīs sistēmas tiks sūtīti uz šo adresi. E-pasta adrese nebūs pieejama publiski un tiks izmantota tikai, ja vēlaties saņemt jaunu paroli vai arī vēlas saņemt noteiktus jaunumus vai paziņojumus e-pastā.

Ieguldījums valodas *

Latvijas x Angļu x

Lūdzu, izvēlieties vienu vai vairākas valodas atdalīti ar komatu, ka jūs esat gatavs izmantot ieguldījumu EPALE portālu

Vārds *

Anita

Uzvārds *

Apine

Valsts *

Eiropa

Izmantotie avoti

- Ingrīda Muraškovska, Izglītības un zinātnes ministrijas projekta "EPALE nacionālais atbalsts dienests" mājas lapas redaktore, Kurzemes plānošanas reģiona izglītības eksperte
- <https://www.ifla.org/node/11791> [IFLA prezidentes Glòria Pérez-Salmerón pirmā publiskā uzruna bibliotekārajai auditorijai 2017.gadā Vroclavā]
- «Grāmatu lasīšana» "Baltic International Bank Latvijas barometrs", 2017
https://bib.eu/uploads/2017/02/2017.01_Gramatu_lasisana_Baltic_International_Latvijas_barometrs.pdf
- Viktors Avotiņš "Bibliotēka maksimāli jātuvina cilvēkiem"
<http://nra.lv/viedokli/viktors-avotins/239559-biblioteka-maksimali-jatuvina-cilvekiem.htm>
- Ilze Seipule, projekta "EPALE Nacionālais atbalsta dienests" vadītāja «EPALE – Eiropas pieaugušo izglītības elektroniskā platforma un Latvijas līdzdalība tajā»
- Interneta vietne: <http://termini.lza.lv/article.php?id=276>

Kontaktinformācija:
Anita Apine,
EPALE Vidzemes reģiona koordinatore,
Valmieras rajona galvenā bibliotekāre
anita.apine@vcb.valmiera.lv

Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotais Eiropas Komisijas Erasmus+
programmas projekts “EPALE Nacionālais atbalsta dienests”
(Granta līgums Nr. 2016-3137/001-001)